

Holger Eriksen: Jeg har læst en beretning om, hvorledes det gik, da man i Amerika ville nedsætte en kommission for at undersøge, om gasværker, elektricitetsværker og andre utilities, som derovre er på private hænder, ikke udbyttede befolkningen for stærkt. Der blev fra de pågældende virksomheders side stillet kæmpemæssige summer til rådighed for at påvirke den offentlige mening. Man engagerede professorer, journalister o. s. v. til at påvise, at det ville få katastrofale følger, hvis staten foretog noget indgreb på disse områder.

Noget i den retning, omend naturligvis i formindsket målestok, oplevede man herhjemme, efter at folketinget i fjor havde vedtaget forslaget om ændringer i loven om grundstigningsskyld. Man himlede op om, at lovforslaget var uforståeligt, og de, der aldrig havde gjort forsøg på at læse det, råbte naturligvis højest. Man talte om, at det var ruinerende for grundejerne, for realkreditsystemet og meget andet, og man fandt endelig også små kolonihaveejere, der skulle bruges som skjærm for de spekulationsinteresser, der var i fare, for derved at skjule den simple kendsgerning, at der her kun var tale om at inddrage den samfundsskabte grundværdistigning til fordel for samfundet.

Nu er lovforslaget forelagt for fjerde gang, og jeg håber, at det hurtigt må blive vedtaget. Med hensyn til det rent principielle har jeg tidligere på mit partis vegne haft lejlighed til at udtale mig, og jeg finder ingen anledning til gentagelser. Hvad angår de ændringer, der foreslås i forhold til det, som dette høje ting vedtog i fjor, må det erkendes, at de har bevirket, at affattelsen er blevet mere overskuelig, mere letlæselig, men det hænger i høj grad sammen med den omstændighed, at man nu er kommet den ordinære vurdering så nær ind på livet, at man ganske naturligt må bruge den som udgangspunkt for de nye regler. Derved har det været muligt at fiksere grundstigningsbyrden for tidsrummet 1932—1950 således, at 1950 bliver et nyt nulpunkt. Den grundværdistigning, der ligger forud for den almindelige vurdering af 1950, beregnes efter de hidtil gældende regler, medens den grundværdistigning, der kommer senere, beregnes efter de nye regler.

Rent principielt er der her ingen forskel fra det i fjor vedtagne forslag, idet enhver ejer kunne begære sin ejendom omvurderet pr. 1. oktober, således at han ikke kom til at betale den større grundstigningsydelse af den stigning, der var sket fra den sidste

almindelige vurdering til lovens ikrafttræden. Den praktiske forskel er, at ejeren dengang skulle fremsætte begæring om en sådan omvurdering, medens det nu går automatisk, og derved er en række ret indviklede bestemmelser blevet overflødige.

Noget helt andet er, at det er yderst beklageligt, at loven ikke blev gennemført allerede i 1946. Derved ville man effektivt have kunnet inddrage den store grundstigning, der er sket i tiden indtil nu. Men det hjælper jo ikke at græde over spildt mælk.

Medens der altså ikke på dette punkt er nogen indrømmelse til den, jeg kan godt sige i høj grad overeksponerede agitation, der har været ført mod lovforslaget, så finder man en sådan på et andet område, nemlig i spørgsmålet om at sikre, at det bliver sælgeren og ikke køberens, der kommer til at bære grundværdistigningsafgiften, eller med andre ord spørgsmålet om at sikre, at køberen ikke først kommer til at betale sælgeren værdistigningen og senere yderligere til at forrente den til samfundet. Jeg vil ikke sige, at lovforslaget fra i fjor gav 100 pct.s sikkerhed for, at dette ikke kunne ske, men dog at man kom så nær dertil, som det overhovedet var muligt. Bestemmelsen fra lovforslaget i fjor er kun opretholdt overfor ikke-matrikulerede grunde, hvor der altså ikke foreligger nogen vurdering, og hvor køberens ikke på forhånd kan danne sig noget skøn over, hvor høj vurderingen bliver. For al anden grundejendom er det bestemt, at sælgeren, forinden der træffes aftale om vederlag, skal give oplysning om den beregnede afgiftspligtige grundstigning, om han har påklaget en grundværdiansættelse, om han har modtaget meddelelse om, at der forestår en revision, o. lign. Undlader han dette, kan køberens ikke blot annullere handelen, men også kræve erstatning. Der er altså stadigvæk muligheder for, at den naive køber ikke er i stand til at kapitalisere den årlige byrde og derfor måske økonomisk set bliver sorteper. På den anden side er der dog vel sandsynlighed for, at der efterhånden har været så meget røre om denne sag, at køberne vil blive klar over, hvad disse oplysninger er værd, og lære at tage sig i agt for den næste vurdering; thi selvom det ikke er givet, at næste vurdering vil blive lig med købesummen, vil den dog give vurderingsmændene et ikke uvæsentligt fingerpeg om, hvorledes den næste grundværdiansættelse må ske.

Endvidere må man huske, at der ved vurderingen ikke tages hensyn til grundværdistigningsafgiften. Hvis jeg f. eks. køber et